

Pašniki so kraj, kjer se naša mladina posu-
rovi — nauči onega zlega, katero se prerado
soli predbaciva. Ako bi se pa otroci
vadili ta čas v delarni ter pri različnih, nji-
hovim močem nikakor ne pretežavnih delih
dobili veselje do dela, gotovo bi tudi rodi-
telji potem otroke silili v delarno in jih ne
uporabljali prezgodaj za pastirje, gotovo pa
ne pustili pohajkovati.

Šolska delarna pa more vzboljšati tudi
materijelno stanje naroda. Vsakemu je znano,
da se poljska dela izvršujejo po letnih časih,
večinoma le v lepem vremenu. Ker so naše
kmetije večinoma bolj majhne, preostaja po-
ljedelcu dokaj časa, katerega je pred napravo
železnice uporabil za vožnjo, pozneje z raz-
nimi deli v gozdu. A to je v nekaterih krajih
minulo že popolnoma, v drugih pa bode go-
tovo tekom nekaj let. Ako šolska delarna le

toliko učini, da si bode vsak kmetovalec na-
pravljal zopet sam razno orodje, zlasti pa
razno leseno opravo in ne kupoval vsega,
uspeh bi bil dovoljen; če pa se pomisli, da
se mladina izuri v šolski delarni toliko, da
si pozneje z izdelovanjem raznih lesenih rečij
za kupčijo, kakor okvirov, škatljic i. d. za-
služi kak krajcar, da postane mladina roč-
nejša in pripravnejša za druga rokodelstva,
postane taista neprecenljive vrednosti, ona
bode narodu jeden do sedaj nepoznan vir do-
hodkov.

Poljedelstvo, sadjarstvo in izdelovanje
lesene robe pokrilo bode narodu ves pri-
manjkljaj in lahko bode zopet plačeval davke,
lahko vzdrževal šolo, preverjen, da mu šola
dá omiko, a tudi blagostanje.

V. Ribnikar — Dol. Logatec.

Druga skupščina

„Zaveze slovenskih učiteljskih društev“.

„Zaveza slovenskih učiteljskih
društev“ bode imela dne 25. in 26. vel.
travna t. l. v Celji svojo II. skupščino s
sledenim vzporedom:

A. V nedeljo dne 25. t. m. ob 4. uri
popoldne v Čitalničnih dvorinah seja uprav-
nega odbora „Zaveze“.

B. Ob 5. uri istega dne v imenovanih
prostorih zborovanje delegatov z na-
stopnim dnevnim redom:

1. Pozdrav podpredsednika „Zaveze“;
2. Poročilo tajnikovo: a) o delovanju direk-
torija in upravnega odbora „Zaveze“; b) o
delovanju učiteljskih društev, ki so člani „Za-
veze“; 3. Poročilo blagajnikovo; 4. Določi-
tev: a) poslovnega reda (§ 29. pr.); b)
vzporeda za glavni zbor (§ 21. pr.); 5. Pre-
mena društvenih pravil; 6. Določitev dru-
štvenega glasila (§ 21. pr.); 7. Določitev
letnih doneskov od članov „Zaveze“ (§ 21.
pr.); 8. Volitev 4 rediteljev za glavni zbor.

9. Volitev jednega podpredsednika in jednega
tajnika za glavni zbor; 10. Določitev časa
prihodnji (III.) skupščini „Zaveze“ (§19. pr.);
11. Volitev ocenjevalcev spisov, ki tekmujejo
za nagrado in se v tekočem letu v društvenem
glasilu priobčujejo; 12. Nasveti in predlogi.

C. V ponedeljek, dne 26. t. m. ob 10.
uri dopoldne:

Glavni zbor

v veliki vrtni dvorani „Hotel Koscher“: 1. Po-
zdravi. 2. Dnevni red po sklepu delegatov.

D. Po glavnem zboru zborovanje de-
legatov, pri katerem se voli novi upravni
odbor „Zaveze“ in za tem skupni obed (banket)
pri Koscher-ji, kuvert po 1 gld.

Za glavni zbor so naznanjena sledeča
predavanja: 1. „O didaktofonu“ (g. A.
Luznik); 2. „O važnem gmotnem vpra-
šanji slovenskega učiteljstva“ (g. I.
Lapajne); 3. „O risanju brez stigem

v ljudski šoli" (g. J. Bezljaj); 4. "O važnosti kmetijskega pouka v ljudski šoli" (g. Fr. Praprotnik); 5. "Kaj naj si učitelji ohranimo, če nas ne-

zgoda potisne v nemilo stanje?" (g. Ivan Bano); 6. "Realije in narodna šola s posebnim ozirom na pouk iz fizike v narodni šoli".

Nekaj črtic iz šolskega življenja v Kamniku v minolih stoletjih.

d) Vzdrževanje šole.

a) Učiteljstvo.

Kot odškodnino za poučevanje so uživali v prejšnjem stoletju vsakratni učitelji beneficij sv. Trojice in sv. Lenarta. Stanovali so v hiši dotične bratovščine. V istem poslopju je bila tudi šola do ustanovitve trivijalne šole. Beneficij bratovščine sv. Trojice in sv. Lenarta je ustanovil Lenart Pečahar l. 1458. Ker pa je bil beneficijat zavezan darovati veliko število maš, bila je bratovščina dolgo časa brez svojega duhovnika. Sčasoma so se dohodki bratovščine pomnožili. Nje dohodki so znašali dvesto goldinarjev.

L. 1783. so izročili beneficij te bratovščine oo. frančiškanom, ker so se zavezali poučevati v trivijalni šoli in jo presnovati v glavno šolo. Na glavni šoli so sčasoma poučevali 3—4 oo. frančiškani. Kar je poprej užival jeden, uživali so sedaj 3—4. Kamničanje so bili zaradi tega trdno prepričani, da so jim oo. frančiškani za poučevanje na glavni šoli neobhodno potrebni. Zato so se pa tudi za nje pri vsaki priliki potegovali. Ko je cesar Jožef II. razpuščal samostane, prosili so, naj se frančiškanski samostan ne razpusti, ker potrebujejo frančiškane za poučevanje na glavni šoli. Cesar je njih prošnjo z razpisom z dné 2. vinotoka 1785. leta uslišal. Isto tako so se potegnili za nje v letu 1788. V tem letu je namreč pogorel župni dvorec, streha župnijske cerkve in veliki oltar in drugih 56 hiš na Šutni. Ljubljanski knezoškof je predlagal, naj se župnijska cerkev in župni dvorec preselita v samostansko cerkev in samostan. Toda Kamničanje so se

temu upirali. Poudarjali so, da so jim oo. frančiškani neobhodno potrebni ter bili takoj pripravljeni tlako delati pri gradnji novega župnijskega dvorca in zvonika in popravljanji župnijske cerkve. Res so takoj pokrili župnijsko cerkev ter prenesli iz podružnice veliki oltar v njo. Kmalu so bila sezidana tudi župnijska poslopja — in oo. frančiškani so ostali v Kamniku. Tudi ko je l. 1804. v groznem požaru, kateri je upelil 91 hiš v mestu, pogorel samostan, sezidali so ga takoj pobožni meščanje.

Učitelj prvega razreda je bil „regens chori“ Jakob Zupan. Taje imel do l. 1770. prav dobre dohodke. Saj je dobival samo iz bolnišničnega zaklada na leto po 106 gld. 27 kr. Toda sčasoma so mu skrčili dohodke. Od l. 1770. iz bolnišničnega zaklada ni nič več dobival, a tudi drugi dohodki so se mu zmanjšali. Zato so mu dali kot odškodnino za poučevanje dohodke župnijskega cerkovnika. Seveda je pa moral tudi to službo opravljati.

„Industrijalne“ učiteljice so imele prosto stanovanje in podporo bolnišničnega zaklada. Tako je dobivala Marija Ana Trlich 70 gld. na leto iz bolnišničnega zaklada. Nekatere učiteljice, kot Neža Mejač, so tudi skrbele za snago in kurjavo v šoli, zato so dobivale po 4 gld. 15 kr. na leto.

Učiteljski pomočnik (n. pr. l. 1787. Janez Kehl) ni imel drugih dohodkov kot ukovino in prosto stanovanje. Ukovina je znašala od vsacega otroka 10 kr. vsak mesec, pri nerednih roditeljih se je pa ta vsota vzvišala na 20 kr.